

XVI. Sosialilautakunta.

Sosiaalilautakunnan kertomus vuodelta 1915 oli seuraava:

Lautakunnan
kokoonpano.

Sosiaalilautakuntana olivat vuonna 1915 seuraavat kaupunginvaltuuston valitsevat jäsenet, nimittäin lakitieteentohtori Leo Ehrnrooth, ent. senaattori Otto Stenroth, Suomen ammattijärjestön puheenjohtaja Oskari Tokoi ja kunnallisneuvos V. von Wright sekä varajäseninä vakuutustarkastaja Onni Hallstén, taloudenhoitaja K. R. Heinenon, filosofianmaisteri G. R. Snellman ja lääketieteentohtori W. Zilliacus, rahatoimikamarin valitsema jäsen lakitieteentohtori Kaarlo Ignatius, varamiehenä ent. esittelijäsihteeri A. Listo, vaivashoitohallituksen valitsema jäsen prokuristi C. F. Fagerholm, varamiehenä toimistojohdaja A. H. Karvonen sekä terveydenhoitolautakunnan valitsema jäsen professori V. Sucksdorff, varamiehenä arkkitehti L. Mallander.

Lautakunnan puheenjohtajaksi valittiin sen ensimmäisessä kokouksessa helmikuun 15 päivänä herra Ehrnrooth ja varapuheenjohtajaksi herra Stenroth. Lautakunnan sihteerinä toimi edelleen lakitieteen kandidaatti Einar Böök.

Lautakunnan
jaostot.

Vastamainitussa kokouksessa valittiin jäseniksi kunnallisten työväenasuntojen hallintojaostoon herrat von Wright, puheenjohtaja, Heinenon ja Zilliacus, varamiehinä herrat Fagerholm ja Mallander. Helsingin kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämisrahaston hallintojaoston jäseniksi valittiin samassa tilaisuudessa herrat Stenroth, puheenjohtaja, von Wright ja Zilliacus, varamiehinä herrat Ignatius ja Tokoi.

Lautakunnan
edustajat muissa
kunnan laitoissa
y. m.

Helsingin kaupungin työväenopiston ruotsinkielisen osaston johtokunnassa edusti lautakuntaa herra von Wright, opiston suomenkielisen osaston johtokunnassa taas sihteeri, joka niinkään, varamiehenään herra Fagerholm, edusti lautakuntaa kunnallisessa hätäapukomiteassa.

Lautakunnan ehdotuksesta valitsi kaupunginvaltuusto kunnallisen työvälistystoimiston johtokuntaan puheenjohtajaksi filosofiantohtori Santeri Ivalon ja varapuheenjohtajaksi lakitieteen kandidaatti Einar Böökin.

Kun kaupunginvaltuusto huhtikuun 14 päivänä 1913 päätti lakauttaa aikaisemman työväenasiainlautakunnan ja sen sijaan asettaa sosialilautakunnan, jätettiin uuden lautakunnan valmisteltavaksi kysymys kunnallisen asunnonvälityksen järjestämisestä kaupungissa. Laatiin mietintöehdotusta tässä asiassa asetti lautakunta seuraavan marraskuun 18 p:nä valiokunnan, johon valittiin herrat Hallstén, Karvonen ja Snellman. Asiaa ei ehditty valmistella loppuun vuonna 1914, mutta lautakunnan ensimmäiseen kokoukseen vuonna 1915 antoi valiokunta mietinnön, jossa lautakunnan harkittavaksi esitettiin, eikö olisi sopivaa jättää kysymys kunnallisen asunnonvälityksen järjestämisestä toistaiseksi sillensä ja sopivan ajankohdan tultua otettavaksi jälleen käsiteltäväksi. Sosialilautakunta kuitenkin päätti, että asia, katso-matta tavallisuudesta poikkeaviin oloihin ja puheenalaisen välityksen välittömän aikaansaamisen mahdollisuuksiin, olisi otettava periaatteellisesti selvitetäväksi, jota tarkoitusta varten se palautettiin valiokuntaan. Sittenkuin valiokunnan kokoonpanoon oli tehty se muutos, että herrat Snellman pyynnöstään oli vapautettu jäsenyydestä ja hänen sijaansa valiokunnan jäseneksi valittu herra Sucksdorff, laati valiokunta ehdotukset mietinnöksi asiasta sekä väliaikaisen asunnonvälitystoimiston johto- ja menosäännöksi. Näitä ehdotuksia käsiteltiin sosialilautakunnan kokouksissa kesäkuun 1 ja 4 p:nä, ja päätti lautakunta lähettää ne vähän muutettuina kaupunginvaltuustolle¹⁾. Tästä sosialilautakunnan esityksestä oli seurauksena kaupunginvaltuuston marraskuun 16 p:nä tekemä päätös, että kunnallinen asunnonvälitystoimisto oli koetteeksi perustettava kolmen vuoden ajaksi, että kysymys toimiston työn alkamisajasta oli vastedes ratkaistava, mistä asiasta sosialilautakunnan tuli aikansa tehdä kaupunginvaltuustolle esitys, sekä että sosialilautakunnan ehdotus toimiston johto- ja menosäännöksi vahvistettiin vähäisin muutoksin.

Asunnonvälitys.

Socialilautakunnan esityksestä oli kaupunginvaltuusto lokakuun 6 p:nä 1914 päättänyt kehoittaa lautakuntaa ottamaan harkittavaksi, voitaisiinko ja missä muodossa kunnan varoja käyttää työttömyysvakuutuksen edistämiseen, ja oli lautakunta saman kuukauden 27 p:nä lähettänyt tämän asian valmisteltavaksi valiokuntaan, johon kuuluivat puheenjohtaja herra Ehrnrooth sekä Hallstén ja Tokoi. Mainittu valiokunta aloitti työnsä vuonna 1915 ja antoi silloin sihteerin toimeksi laatia saamaansa ohjeiden mukaan ehdotuksen mietinnöksi asiasta. Sihteerin laatima edotus säännöksi, joita olisi noudatettava annettaessa työttömyysavustuksia Helsingin kaupunkikunnan varoista, jaettiin ennen vuoden loppua valiokunnan jäsenille, mutta valiokunta ei käsitellyt asiaa loppuun vuoden varrella.

Työttömyysvakuutus.

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. N:o 38.

Urakkajärjestelmä.

Lähetepäätöksellä helmikuun 8 päivältä vaati rahatoimikamari sosialilautakunnan lausuntoa Suomen rakennusmestariiliiton Helsingin-osastojen kaupunginvaltuustolle tekemästä anomuksesta, että kokonaisurakkajärjestelmä otettaisiin käytäntöön kaupungin rakennustöissä, sekä eräistä tämän johdosta aikaisemmin annetuista lausunnoista. Asia oli käsiteltävänä sosialilautakunnan kokouksissa helmikuun 24 ja huhtikuun 20 p:nä, jona jälkimmäisenä päivänä lautakunta hyväksyi sihteerin laatiman ehdotuksen seikkaperäiseksi lausunnoksi asiasta¹⁾. Lautakunta esitti siinä mielipiteenään, että yhteiskuntapoliittiselta kannalta katsoen ei voitu esittää painavia syitä puheenalaiseen esitykseen myöntymisen puolesta. Lautakunta katsoi kuitenkin olevan huomauttaminen, että joka tapauksessa olisi aihetta erikoisesti huomioon ottamalla myöskin työntekijäin ja käsityöläisten edut laatia eräät ohjeet noudatettaviksi kunnan urakatöiden antamisesta ja suorittamisesta, niin laajasti kuin niitä vastedes saattoi tulla kysymykseen. Asian silloisessa vaiheessa ei lautakunta katsonut olevan aihetta käydä lähemmin pohtimaan kysymystä viimeksi mainittujen seikkain järjestämisestä.

Ahtaassa-asuminen ja asukit.

Sittenkuin rahatoimikamari oli kirjelmässä toukokuun 26 päivältä 1913 pyytänyt terveydenhoitolautakuntaa antamaan kamarille lausunnon sen seikan valvomisesta, että kieltä vastaanottaa asukkeja Vallilan huvila-alueen asuntoihin asianmukaisesti noudatettiin, oli terveydenhoitolautakunta kirjelmässä maaliskuun 18 päivältä rahatoimikamarilta pyytänyt tietoa, mitä erikoisia määräyksiä asukkien vastaanottamisesta rahatoimikamari oli kaupunginvaltuuston lokakuun 6 p:nä 1908 mainitulle alueelle vahvistamain vuokravälikirjain 11 §:n säännöksen nojalla antanut tai katsonut olevan vastedes antaminen, ja kehoitti rahatoimikamari tämän johdosta sosialilautakuntaa kamarille antamaan kirjallisen lausunnon asiasta seikkaperäisine ehdotuksineen ahtaassa-asumista vähävaraisten luona estäviksi määräyksiksi, etusijassa asukkijärjestelmää silmällä pitäen, sekä perustellun lausunnon asian selvittämiseksi perinpohjaisemmin kuin sosialilautakunta oli aikaisemmin²⁾ tehnyt.

Asian oltua kunnallisten työväenasuntojen hallintojaoston valmistavana, joka lautakunnalle antoi siitä seikkaperäisen esityksen, lähetti sosialilautakunta syyskuun 28 p:nä rahatoimikamariin pyydetyn lausunnon ehdotuksineen määräyksiksi, jotka olisi mainitussa tarkoituksessa pantava tekeillä olevaan Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestys ehdotukseen³⁾.

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 40 vuodelta 1916. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 16 vuodelta 1914. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 34 vuodelta 1916 siv. 73.

Lähetepäätöksellä maaliskuun 26 päivältä kehoitti rahatoimika-
mari sosialilautakuntaa antamaan lausunnon ja ehdotuksen tarkem-
miksi määräyksiksi K. H. Renlundin oppilaiden ja nuorempain työn-
tekijäin palkintorahaston korkovarain käyttämisestä. Lausunto anneti-
tiin huhtikuun 20:ntenä päivätysssä kirjelmässä¹⁾

K. H. Renlundin palkintorahasto.

Lähetepäätöksellä huhtikuun 26 päivältä vaati kaupunginvaltuusto sosialilautakunnan lausuntoa niiden lausuntojen johdosta, joita tilastokonttori ja rahatoimikamari olivat antaneet lautakunnan syyskuun 4:ntenä 1914 päivätyssä lausunnosta, joka koski kunnallisen hätäapukomitean kertomuksessa tehtyä esitystä että tilastokonttori saisi toimekseen järjestää rakennuskonttorin päivätyölistoissa olevat tiedot työ- ja palkkaoloista kaupungin hätäaputöissä talvella 1913—14. Pyydetty lausunto annettiin toukokuun 4:ntenä päivätyssä kirjelmässä, ja huomautti sosialilautakunta siinä, että hätäapukomitea oli tilastokonttorin kanssa sopinut, miten vastedes olisi meneteltävä tyydyttävään ensitietojen saamiseksi kunnallisista hätäaputöistä, kun taas ensinmainitusta lausunnosta kävi selville, ettei semmoisia tietoja ollut saatavissa talvelta 1913—14.

Hätäaputyötilasto.

Kokouksessaan toukokuun 4 p:nä päätti sosialilautakunta rahatoimikamarilta pyytää Vallilan alueen laajentamiskysymyksen käsitte-
lyn jouduttamista, joka kysymys, sittenkuin lautakunta oli keväällä 1914 antanut lausuntonsa ehdotuksineen asiasta, oli jo vuoden ollut kamarissa sen toimenpidettä odottamassa.

Vallilan alueen laajentaminen.

Sesonkityöttömyydestä johtuneen hädän torjumisesta voimassa olevain määräysten mukaisesti kutsuttiin lautakunnan kokoukseen lokakuun 12 p:nä vaivashoitohallituksen ja kunnallisen työnvälitystoimiston johtokunnan edustajat käsittelemään kysymystä kunnallisen hätäapukomitean ehdollisesta asettamisesta talveksi 1915—16. Tässä neuvottelussa olivat kuitenkin kaikki osanottajat sitä mieltä, ettei puheenaolevaan aikaan ollut syytä tehdä kaupunginvaltuustolle esitystä hätäapukomitean asettamisesta, vaan että toistaiseksi ainoastaan oli seurattava tilanteen kehitystä. Kun kuitenkin työttömyyttä myöhemmin syksyllä ilmeni eräissä naisammateissa ja saattoi edellyttää tämän työnpuutteen kohdakkoin yhäkin lisääntyvän, toimeenpantiin uusi neuvottelu lautakunnan joulukuun 1 p:nä pitämän kokoukseen yhteydessä, ja päätti lautakunta tällöin tapahtuneessa keskustelussa saamiansa tietojen johdosta tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen kunnallisen hätäapukomitean asettamisesta. Tähän esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyykin.

Hätäapukomitea.

Marraskuun 14:ntenä päivätyssä kirjelmässä anoi Svenska kvinno-
förbundet siirtolapuutarhakomiteansa välityksellä esitetyn laajan pe-

Puutarhasiirtolat.

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 35.

rustelun pohjalla, että sosialilautakunnan toimesta annettaisiin mak-
sutta liiton käytettäväksi Töölön Laakson huvilapalstalta 7.460 m:²n
laajuinen ala siirtolapuutarhan järjestämiseksi sekä että mainitulla
alueella kaupungin kustannuksella teetettäisiin tätä varten tarpeelli-
set esityöt, joista arvion mukaan olisi kustannuksia kaikkiaan 13,675
markkaa. Tämän esityksen otti lautakunta käsiteltäväksi marraskuun
17 p:nä pidetyssä kokouksessa, johon myös oli kutsuttu avustava
kaupunginasemakaava-arkkitehti Birger Brunila ja kaupunginpuutar-
huri Svante Olsson. Laajanlaisen keskustelun jälkeen, josta m. m.
kävi selville, että ehdotetulla paikalla ei ollut sopivia puutarhasiirto-
lan perustamisen ja kehittämisen edellytyksiä, päätti sosialilautakunta
yleisesti valmisteltavaksi ottaa kysymyksen siirtolapuutarhain perusta-
misesta kaupungin maalle työläisluokkaa varten sekä sopivain alojen
varaamisesta tähän tarkoitukseen, antaa sihteerinsä toimeksi yksissä
neuvoin rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosaston ja kaupun-
ginpuutarhurin kanssa lautakunnalle tehdä tarkemman esityksen
asiasta sekä asian yleistä valmistelua odotellessaan jättää Svenska
kvinnoförbundet liiton anomuksen toistaiseksi sillensä.

Määrärahoja
anniskelu-
varoista.

Sosiaalilautakuntaan oli tavanmukaisessa järjestyksessä lausunnon
saamiseksi lähetetty ne hakemukset määrärahojen myöntämisestä Hel-
singin kaupungille vuodelta 1914 tulevista juovutusjuomavaroista, joita
kaupunginvaltuustolle olivat antaneet seuraavain yhdistysten ja laitos-
ten toimikunnat: Helsingin raittiusyhdistysten keskustoimikunta,
Finlands svenska nykterhetsförbund, Helsingfors svenska ungdoms-
föreningars centralutskott, Martta-yhdistyksen Helsingin osasto, Hel-
singin talousopisto, tehtaalasnaisten koti, Valkonauha-yhdistys, Helsin-
gin palvelijataryhdistys, Suomen naisyhdistys ja Helsingin nuoriso-
seura. Nämä hakemukset tutki sosialilautakunta huhtikuun 9 p:nä,
jolloin myös tarkastettiin ne toimintakertomukset, joita asiasta
voimassa olevan määräyksen mukaan lautakunnalle olivat antaneet
muut edellä mainitut järjestöt ja laitokset, paitsi viimeksi mainittu,
joka ei ollut edellisenä vuonna saanut määrärahaa juovutusjuomavoit-
tovaroista. Katsoen niihin niukkoihin varoihin, joita edelliseen vuo-
teen verraten oli käytettävänä semmoisten yleishyödyllisten yritysten
edistämiseksi, jotka tavallisesti olivat saaneet avustusta juovutusjuoma-
voittovaroista, tutki sosialilautakunta saapuneet hakemukset entistä
tarkemmin, puoltaen apurahan edelleen antamista ainoastaan sikäli
kuin se näytti välttämättömältä erittäin hyödyllisen toiminnan voi-
massa pitämiseksi. Sittenkuin kaupunginvaltuuston voittovarainvalio-
kunta edelleen oli pohtinut sosialilautakunnan siten puoltamia määrä-
rahoja, myönsi valtuusto kokouksessaan toukokuun 25 p:nä seu-
raavat määrärahat:

Helsingin raittiusyhdistysten keskustoimikunnalle 4,453 markkaa

18 penniä, jonka rahamäärän käyttämisestä sosialilautakunta kesäkuun 15 p:nä tehdyn päätöksen johdosta kirjelmässä heinäkuun 1 päivältä antoi tarkempia määräyksiä;

Helsingin palvelijataryhdistykselle 4,000 markkaa sen palvelijatarhain voimassapitoon;

Valkonauha-yhdistykselle 1,000 markkaa sen suojelutoiminnan hyväksi;

Suomen naisyhdistykselle 1,500 markkaa työläisnaisten kesäsiirtolan voimassapitoon;

Martta-yhdistyksen Helsingin osastolle 3,000 markkaa ruuanlaittokurssien järjestämiseksi työläisluokan naisille; sekä

Helsingin talousopistolle 1,000 markkaa samanlaiseen tarkoitukseen.

Siten avustettujen yhdistysten ja laitosten silmälläpitoa mainittujen määrärahojen käyttöön nähden on sosialilautakunnan sihteeri toimittanut johtosäätönsä mukaisesti.

Kutsusta kävi sosialilautakunta vuoden varrella Helsingin palvelijataryhdistyksen majalassa. Toisella kertaa tehtiin ryhmäkäynti kunnallisissa työväenasunnoissa.

Lähteväin kirjelmäin luku oli vuoden varrella 46. Lautakunta kokoontui 12 kertaa ja sen kunnallisten työväenasuntojen hallintojaosto 14 kertaa, minkä ohessa pidettiin 1 valiokuntakokous.

Katariinankadun talossa n:o 4 sijaitseva lautakunnan kansliahuoneisto, jota on säännöllisesti kahdesti viikossa käyttänyt kansanlastentarhain tarkastaja, on sen ohessa yhä enemmän ollut eräiden kunnallisten tai vapaiden yhteiskunnallisten elinten kokoushuoneistona. Niinpä ovat siellä kokoontuneet kansanlastentarhain johtokunta, kaupungin työväenopiston molempain osastojen johtokunnat ja kunnallinen hätäapukomitea sekä Helsingin käsityöläis- ja tehdasyhdistyksen valtuutetut, Suomen kotiteollisuusvaltuuskunta, Suomen työväensuojelus- ja sosialivakuutusyhdistyksen johtokunta sekä joulukuun 27 ja 28 p:nä kunnallisen työnvälitystoimiston johtokunnan aloitteesta toimeenpantu työnvälitysneuvottelukokous.

Yleisestä tilanteesta johtuvain ja edellisessä vuosikertomuksessa mainittujen syiden takia ei sosialilautakunnan yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston hallintojaostolla ole vuoden varrella ollut aihetta kokoontua, minkätähden ei tämä jaosto myöskään ole antanut erityistä kertomusta.

Retkeilyjä.

Sekalaista.

Lautakunnan huoneisto.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston hallintojaosto.

Kunnallisten työväenasuntojen hallintojaoston kertomus vuodelta 1915 oli seuraava:

Jaoston ko-
koonpano
ja toimihenki-
löt.

Hallintojaostoon ovat vuonna 1915 kuuluneet kunnallisneuvos V. von Wright, puheenjohtajana, sekä taloudenhoitaja K. R. Heinonen ja tohtori W. Ziliacus, jäseninä, ynnä prokuristi C. F. Fagerholm ja arkkitehti L. Mallander varajäseninä. Jaoston sihteerinä toimi johtosäännön mukaisesti sosialilautakunnan sihteeri. Asuntojen isännöitsijänä toimi edelleen sähkölaitoksen kamreeri Georg Weckman.

Käsitellyt asiat.

Paitsi asuntojen hallintoon kuuluvia juoksevia asioita on jaoston kaikkiaan 14 kokouksessa käsitelty seuraavat tärkeämmät asiat.

Ahtaassa-asu-
minen ja asuk-
kijärjestelmä.

Sittenkuin rahatoimikamari oli kehoittanut sosialilautakuntaa antamaan seikkaperäisen ehdotuksen määräyksiksi ahtaassa-asumisen ehkäisemiseksi vähävaraisten keskuudessa, etusijassa asukkijärjestelmää silmällä pitäen, oli sosialilautakunta kokouksessaan huhtikuun 9 p:nä antanut hallintojaoston toimeksi lautakunnalle laatia ehdotuksen mietinnöksi asiasta. Hallintojaoston puheenjohtajan kehoituksesta antoi sihteeri jaoston kokouksessa toukokuun 14 p:nä kirjallisen katsauksen tähän kuuluvain asiain aikaisempaan käsittelyyn sekä puheenalaiselle alalle niin Suomessa kuin ulkomaillakin voimassa oleviin säännöksiin.

Asiaa käsiteltiin edelleen kahdessa ylimääräisessä kokouksessa toukokuun 18 ja 20 p:nä, minkä jälkeen jaoston mietintöehdotus tarkistettiin varsinaisessa kuukausikokouksessa kesäkuun 8 p:nä. Lautakunta kuitenkin palautti mietinnön saadakseen tarkemman selvityksen mahdollisuuksista asukkienpidon täydellisen kiellon voimaannemiseksi vanhan Vallilan alueella, minkä jälkeen ja sittenkuin tätä varten tarpeellinen tilastoaineisto oli sihteerin välityksellä hankittu, jaosto syyskuun 10 p:nä antamassaan täydentävässä selvityksessä pysyi aikaisemmalla kannallaan edellä mainitussa asiassa, nimittäin että vanhan Vallilan alue oli asukkijärjestelmään nähden saatettava samojen säännösteleväin määräysten alaiseksi kuin muukin kaupunki, mutta ei ehdottoman kiellon alaiseksi.

Sääntöjen
uudestilaa-
dinta.

Kokouksessaan syyskuun 10 p:nä päätti hallintojaosto puheenjohtajan ehdotuksesta käydä osittain uudesti laatimaan asuntojen hallinnosta voimassa olevia sääntöjä saattaakseen siten eräiden tähän kuuluvain asiain käsittelyn yksinkertaisemmaksi ja asuntojen hallintomenot vähenemään. Puheenjohtajan, isännöitsijä Weckmanin ja sihteerin sitä varten yksissä neuvoin laatiman ehdotuksen tarkasti ja hyväksyi jaosto kokouksessaan lokakuun 8 päivänä ja antoi sosialilautakunnalle, joka sen toimitti kaupunginvaltuustolle¹⁾ Tämän ehdo-

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 2 vuod. 1916.

tuksen kaupunginvaltuusto eräin vähäisiin muodollisiin muutoksiin vahvistettiin tammikuun 25 p:nä 1916.

Kunnallisten työväenasuntojen hallinnon taloudellinen tulos vuonna 1915 käy selville tämän oheisista asuntojen tuloja ja menoja mainittuna vuonna osoittavista tauluista.

Taloudellinen
tulos.

Seuraava taulu osoittaa kunnan työväenasuntojen menot vuonna 1915:

M e n o e r ä t.	Vakin. ja lisämää- räraha.	Menot.	Määrä- rahoja ylitetty.	Määrä- rahoja säästy- nyt.
	M a r k k a a j a p e n n i ä.			
<i>Hietaniemenkadun n:ot 5—23.</i>				
Palkkaukset	2,160 —	2,160 —	— —	— —
Tarverahat, puhtaanapito y. m.	4,100 —	4 099 15	— —	85
Valaistus.....	250 —	195 87	— —	54 13
Polttoaineet	2,000 —	2,982 70	982 70	— —
Vedenkulutus	1,400 —	1,372 85	— —	27 15
Istutusten kunnossapito	400 —	198 30	— —	201 70
Korjaukset.....	1,800 —	1,809 37	9 37	— —
Yhteensä	12,110 —	12,818 24	992 07	283 83
<i>Kristiinankadun n:o 16.</i>				
Palkkaukset	1,500 —	1,500 —	— —	— —
Tarverahat, puhtaanapito y. m.	660 —	636 59	— —	23 41
Valaistus	100 —	1 35	— —	98 65
Vedenkulutus	450 —	544 04	94 04	— —
Korjaukset.....	1,200 —	1,198 13	— —	1 87
Yhteensä	3,910 —	3,880 11	94 04	123 93
Kaiken kaikkiaan	16,020 —	16,698 35	1,086 11	407 76
S ä ä s t ö:				
Käteistä kassassa jouluk. 31 p:nä				
1915	67: 88			
Rah.toimikonttoriin toimitettu	31,840: 60	— —	31,908 48	— —
Smk.	16,020 —	48,606 83	1,086 11	407 76

Alempana olevista numerotiedoista käyvät selville kunnan työväenasuntojen lasketut ja todelliset tulot vuonna 1915:

Tuloerät.	Lasketut tulot.		Todelliset tulot.		Vajaus.		Ylijäämä.	
	Markkaa ja penniä.							
Kassasäästö v:ltä 1914	—	—	110	96	—	—	—	—
Kertyneitä vuokria	44,900	—	48,476	—	—	—	3,576	—
Korkoja	—	—	19	87	—	—	—	19,87
Yhteensä	44,900	—	48,606	83	—	—	3,595	87

1915 vuoden tilinpäätöksen yhteenveto osoittaa seuraavia numero-lukuja:

Tuloja.		Menoja.	
Markkaa ja penniä.			
Tuloja budjetin mukaan	48 476 —	Määrärahoja budjetin mukaan	16,020 —
» vuosirahasäännön ulkop.	19 87	Määrärahoja ylitetty	1,086 11
Määrärahoja säästynyt	407 76	Säästöä vuoteen 1916.....	31,908 48
Kassasäästö vuoteen 1916	110 96		
Yhteensä	49,014 59	Yhteensä	49,014 59

Tästä näkyy, että todelliset vuokratulot ylittivät kertomusvuoden tulosäännössä varovasti alhaisiksi lasketut tulot 3,576 markalla ja että erinäisistä määrärahoista säästyivät yhteensä 407 markkaa 76 penniä, kun taas toisia määrärahoja, etusijassa majalan polttoaineiden määrärahaa, ylitettiin yhteensä 1,086 markalla 11 pennillä. Polttoaineita varten ei hankittu lisämäärärahaa, syystä että osoittautui mahdottomaksi ennen vuoden loppua saada tätä varten tarpeellisia tietoja kaupungin halkokonttorista, jonka välityksellä polttoaineet oli hankittu.

Edellä olevissa tauluissa ei kuitenkaan ole tietoja sen 6,000 markan suuruisen määrärahan käyttämisestä, joka 1915 vuoden budjetissa oli asetettu rakennuskonttorin käytettäväksi kunnallisten työväenasuntojen korjauksiin ja josta hallintojaostolla ei ole ollut välittömiä tietoja käytettävänä. Edellä esitetystä laskelmasta kunnallisen vuokraustoiminnan kannattavuudesta ei sentähden ole otettu lukuun rakennuskonttorin suorittamia maiuittavampien korjausten kustannuk-

sia, samoin kuin ei rahatoimikamarikaan ole niitä ottanut huomioon 1916 vuoden budjettimietinnössä olevassa kannattavaisuuslaskelmassa.

Jos hallintojaoston tilien osottamasta säästöstä 31,908 markasta 48 pennistä vähennetään vuoden lopussa oleva kassasaldo 110 markkaa 96 penniä, saadaan vuoden todellinen voittomäärä 31,797 markkaa 52 penniä, mikä vastaa 4.3 % alkuperäisille rakennuskustannuksille 735,879 markalle ja 5.4 % rakennusarvolle, joka kaupungin viime kiinteistöinventtaariin on merkitty 592,500 markaksi. Tämä rakennuskustannusten ja rakennusarvon välinen huomattava ero johtuu siitä, että ensinmainittuun on m. m. luettu ne ylenmääräiset kustannukset, joita kaupungille koitui Hietaniemenkadun tonttien täyttämisestä ja tasoittamisesta ja jotka nyttemmin on luettava tontti- eikä rakennusarvoon. Yhtä vähän kuin rahatoimikamari edellä mainitussa laskelmassaan on hallintojaostokaan korkolaskelman pohjana olevaan pääomaan lukenut tonttiarvoa, joka joka tapauksessa edelleen on kaupungin varoja sekä kohoaa tasaisesti ja varmasti, sikäli kuin XIII kaupunginosaa edelleen rakennetaan. Tässä huomautettakoon, ettei Tukholmankaan kaupungin rahakonttori ota tonttiarvoja lukuun kaupungin työväenasuntojen kannattavaisuuslaskelmassa.

Kun Helsingin kunnallisiin työväenasuntoihin käytetty pääoma on 1902 vuoden obligatsioonilainan varoja, jonka lainan nimellinen korko on 4 % ja todellinen korko 4.2 %, ei kaupungilla siis viime vuonna ole ollut tappiota tästä vuokraustoiminnastaan, vaan päinvastoin voittoa 1.2 % kaupungin inventtaariin merkitystä rakennusarvosta.

Vertailun vuoksi mainittakoon, että Tukholman kaupunkialueella sijaitsevat kunnallisten työntekijäin asunnot antavat puhdasta voittoa 3.28 % ja muut vuokra-asunnot 4.13 %, kaikki luettuna rakennusarvolle. Kun korkomenot Tukholmassa on laskettu 4.5 %:ksi, tuottaa sikäläinen vuokraosinko todellisuudessa jonkin verran tappiota, ja kuitenkin on Tukholmassa katsottu kaupungin yhteiskunnallisen edun vaativan jatkamaan kunnallisten vuokrahuoneistojen rakennuttamista. Kunnan uudempi rakennustoiminta käsittää siellä, paitsi vanhempaa kaupunkia, 510 tulisijaa, joiden yhteenlaskettu rakennusarvo on 986,274 kruunua, ja on puhdas tulo näistä ollut keskimäärin 5.2 %, kunnan työntekijäin asunnoista kuitenkin ainoastaan 4.26 %. Tämä vertailu Tukholman vastaaviin oloihin vahvistaa sitä tyytyväisyyden tunnetta, jonka viime vuoden kunnallisen vuokraustoiminnan taloudellinen tulos Helsingissä on voinut herättää.